

inchoalam retractaret ante Baptismi momentum ultimum, hæc non esset materia sacramenti Pœnitentiæ, sed deleteretur a Baptismo. Unde

R. 2º. aliter D. Fictio illa inchoata non est peccatum Baptismo posterius C. consummata, *subd.* non est peccatum posterius tempore C. natura N. Consummatur autem in instanti reali terminativo intrinseco ultimo Baptismi; pro quo instanti prior natura solum est Baptismus, adeoque et character; hunc enim fictio non impedit; ergo et pro priori naturæ ante fictionis consummationem homo fit subditus Ecclesiæ; ac proinde peccatum fictionis consummatæ subjectum est Ecclesiæ clavibus.

ARTICULUS VIII.

AN ET QUENAM SACRAMENTA IMPRIMANT CHARACTEREM, QUÆQUE HUIUS NATURA?

96. *Præmitto.* Character ex græco fonte desumptum nomen est, significatione generali nôfam importans, vel signaculum, quo unus vel distinguitur ab alio, vel ad certum deputatur munus. Inde character militaris veteribus nota fuit corporalis, militibus imprimi solita. Hic a Theologis juxta TRID. Sess. 7. Can. 9. atque jam ante illud, pro signaculo quodam spirituali sumitur per sacramentum animæ indelebiter impresso, quo fideles specialiter deputantur ad ea, quæ cultus divini sunt. Negarunt characterem sacramentalem temporum posteriorum novatores Wicleffus, Lutherus, Calvinus, eorumque sectatores, eum nonnisi novum esse INNOCENTII III. inventum asserentes. Inter Catholicos Doctores quoad naturam duntaxat characteris hujus litigium est. Plerique cum Doctore Angel. 3. p. q. 62. a. 2. in 0, inhærentes proprietati verborum, quibus characterem TRID. describit, per hunc qualitatem physicam intelligunt. SCOTUS illum in relatione reali reponit; DURANDUS in relatione rationis, ac denominatione extrinseca, quæ a deputatione divina oritur, qua homo destinatur ad certas functiones sacras. Quam, DURANDI præsertim, opinionem, sunt qui errori dictorum Novatorum omnino affinem autument; at, ut VASQUESIO aliisque videtur, immerito. Novatores enim illi Confirmationem et Ordinem e sacramentorum albo expungunt, non DURANDUS: isti characterem ceu inventum INNOCENTII explo-dunt; secus iste: etsi igitur non æque commode hujus opinio conciliari possit cum catholico dogmate; potest tamen absolute, ac proinde proscrip-ta dici non potest; permissio enim gratis, characterem non esse absolutum quid, sed relationem aliquam, sive realem, sive rationis, adhuc absolute loquendo posset dici indelebilis, quia hæc relatio est perpetua; item impressus, inhærens; sic enim et macula dicitur permanere in anima, licet actus peccaminosus transierit; etsi multorum consensu nihil sit aliud, quam peccatum moraliter adhuc perseverans. Cæterum

97. *Dico I.* Datur character sacramentalis; isque per tria duntaxat sacramenta imprimitur, Baptismus, Confirmationem et Ordinem. Est de fide, Catholica sententia clare definita in Conc. TRID. Sess. 7. Can. 9. Idemque ante tradidit FLORENT. in Decr. Union.

Sunt, qui conclusionem probant ex quibusdam Scripturæ textibus: 2.

COR. 1. 21. *Qui unxit nos Deus, qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris.* Ad Ephes. 1. 13. *In quo et credentes signati estis Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ.* Et c. 4. v. 30. *Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in diem redemptionis.* Signum enim, inquit, illud, ac pignus Spiritus est character per sacramenta Baptismi et Confirmationis impressus. Perlubenter fundamenta hæc suo valori, quem tenent apud Theologos quosdam, relinquimus. Verum hos ipsos textus SS. Patrum non pauci S. CHRYS., AMBROS., HIERON.; item THEODOR. RET., imo S. THOMAS relati a SUAREZ ad q. 63. S. THOM. a. 1. et 3. et Disp. 11. Sect. 1., etsi alias characterem supponant et admittant, in sensu litterali de interiori per gratiam unctione et consignatione, quæ pignus Spiritus sancti et hæreditatis æternæ est, exponunt; alii hanc probationem ex Scriptura sacra præcise petitam ceu decretoriam non habent. Unde conclusio præcipue ex altera fidei regula, quæ est traditio,

Prob. I. Hoc modo: Datur character sacramentalis, supra descriptus, si constet ex traditione Ecclesiæ perpetua, per quædam sacramenta imprimi signum distinctum, tum ab externo sacramentali ritu, tum ab interna gratia, quod animæ inhæreat indelebile; ac fideles discernat a cæteris, efficiatque, ut sacramenta hæc iterari non possint: atqui constat ex traditione Ecclesiæ perpetua per sacramenta quædam imprimi ejusmodi signum; ergo. *Maj.* certa ex iis, quæ de traditione, altera fidei regula Tract. de Princ. Theol. dicuntur, hic supponitur. Unde

Prob. min. Ex perpetuo Patrum consensu. Sic S. DIONYS. AREOPAG. de Eccles. Hier. c. 2. part. 3ª. §. 4. ait, Deum accedenti ad Baptismus sui participationem tradere, h. e. gratiam, quæ est naturæ divinæ participatio ethica; et addit, *propriæque lucis, instar signi cujusdam participat.* Unde D. THOMAS in 4. dist. 4. q. 1. a. 1. ait: *a Dionysio prima traditio characteris nobis advenit.* Immerito excipiunt quidam scriptores Protestantium, Librum de Eccles. Hier. non esse S. DIONYSII AREOP., sed alterius cujusdam, ut ex speciali Dissert. tractatui de sacramento Eucharistiæ addenda constabit.

S. CYRILLUS Præfat. in Catecheses n. 16.: *Magnum sane est, inquit, propositum Baptisma, captivitatis liberatio, peccatorum remissio, mors peccati... signaculum sanctum et indelebile.* Ubi recenset Baptismi effectus, inter quos signaculum, seu characterem indelebilem, distinguit aperte et a gratia, et ab externo sacramenti ritu.

SS. CHRYSOST. et EPIPHANIUS, hic hæres. 8. (opp. t. 1. p. 19.), ille hom. 2. in epist. ad Ephes. n. 2. (opp. t. 11. p. 9.) docent nos in anima signari per Baptismus, quomodo Judæi in corpore per circumcisionem signabantur; sicut igitur circumcisionis signum in corpore corporale fuit, ac perpetuum; sic istud Baptismi in anima spirituale est et perpetuum.

S. AMBROSIIUS L. 1. de Spir. sancto c. 6. *Etsi, inquit, specie signemur in corpore, veritate tamen signamur in corde;* ubi scite duplex signum, exterius in ritu sacramenti externo, et interius in caractere distinguit.

S. AUGUSTINUS, quo vix aliquis aut luculentius, aut frequentius characterem expressit, epist. 23. (al. 98. n. 7.): *Consecratio, inquit, reum facit hæreticum, extra Domini gregem habentem Dominicum characterem.* Epist. 50. (al. 185. n. 43.) interroganti Donatistæ cur non iterum baptizaretur ad

peccatorum ablutionem, respondet: *Quia non facio injuriam characteri imperatoris, cum errorem corrigo desertoris.* Vides, hic a S. Patre characterem supponi indelebilem; ideoque iterari Baptismum non posse. Tract. 3. in epist. 1. S. Joan. n. 6. *Ecce, inquit, accepit sacramentum nativitatis homo baptizatus. Sacramentum habet, et magnum sacramentum, divinum, sanctum, ineffabile... attendat tamen in cor, si perfectum est ibi, quod factum est in corpore: videat si habet charitatem... si non habet, characterem quidem impositum habet, sed desertor vagatur.* Similia habet alibi L. 6. contr. Donatist. c. 1., Tract. 6. in Joan. n. 16. Ac demum cum contra Donatistas constanter probet, malos juxta ac probos verum Baptisma recipere, hocque nec amitti, nec iterari posse; cum igitur, qui fide recipit, non recipiat gratiam, ipse autem Baptismi actus fluat, et transeat; sequitur ex S. Doctoris mente, esse quid aliud, quod recipiunt mali, inque his indelebiter permanet; sed hoc quid aliud, quam character est?

Hinc sequitur, evidenti errore ac falsitate ab adversariis Protestantibus inventionem characteris primum INNOCENTIO III. tribui; sed hic, cap. *Majores* de Baptismo, hac nixus certa traditione, de characterem non ut re a se noviter inducta, sed de qua constet in Ecclesia, loquitur, ut uberius constabit solutione objectionum. Inde et definitionis Concilii TRID., tum decreti EUGENII IV. in Concil. FLOR. elucet veritas, hac perpetua traditione innitentium. Ex eodem vero fundamento

98. *Prob. II.* Constanter Ecclesia ab ætate sua prima tenuit, docuitque, Baptismum, Confirmationem et Ordinem valide semel suscepta amplius iterari non posse, ut constat ex consensu Patrum et praxi Ecclesiæ utriusque tum orientalis, tum occidentalis, nunquam approbantis, sed detestantis, vetantisque horum sacramentorum iterationem; sed aptior hujus ratio reddi nequit, quam quod tria hæc sacramenta præter gratiam imprimant characterem. Certe hæc ratio S. AUG. fuit, cur in relapsis iterari Baptismum nollet, citati supra: *quia non facio injuriam characteri imperatoris.* Eamdem quoque reddit de apostatis et hæreticis ad Ecclesiam Catholicam redeuntibus, L. 6. contr. Donatist. c. 1., quos corrigi quidem, non rebaptizari vult, utpote in quibus *character Dominicus agnoscatur potius, quam mutetur.*

Neque dicant Adversarii: Etsi Baptismus characterem non imprimeret, eum tamen reiterari non debere aliis ex rationibus, velut 1º. quia est janua in Ecclesiam, in quam semel ingressus non potest amplius ingredi; 2º. quia Baptismus ad delendum originale institutus est, quod est unicum; 3º. quia est signaculum fœderis, et per illum vita æterna promittitur; ergo inde, quod repeti non possit, male infertur, quod characterem imprimat; 4º. quia est regeneratio; ergo sicut homo corporaliter nascitur semel, ita spiritualiter semel renascitur.

Nam etsi ex aliis quoque rationibus posset ostendi, Baptismum reiterari non posse; propterea tamen non excludenda ratio a characterem sumpta, cum hæc potissima sit, eamque solam assignent Patres et Ecclesia. Sed nulla ex allatis rationibus est solida; nam 1º. Ecclesiæ janua, quæ rite baptizatis aperitur, iisdem factis apostatis ac desertoribus, si reverti velint, rursum aperienda est; juxta orthodoxos quidem tantum per Pœnitentiam, sed

cur non juxta adversarios per Baptismum novum? 2º. Qui ad Baptismum fide accedit, ab originali non mundatur, non commoritur Christo, non regeneratur, nec tamen rebaptizatur, cum resipiscit. 3º. Tale fœdus, ac vitæ æternæ promissio etiam Eucharistia est; ac tamen potest sæpius repeti. 4º. Sæpe potest homo spiritualiter mori; cur ergo non renasci per Baptismum, sicut per Pœnitentiam?

99. *Dico II.* Character sacramentalis non est pura relatio rationis, nec realis; sed quid reale et absolutum est.

Ratio 1ª. part. est 1º. quia juxta Concilia FLOR. et TRID. character est *signum* spirituale, quod *imprimitur*, animæ *indelebiter inhæret*; sed hæc singula non nisi admodum improprie, ac abusive de relatione rationis, ac denominatione mere extrinseca dici possunt; ergo non recte dicitur relatio rationis, præsertim quod Ecclesiæ definiens verba debeant sumi in sensu alias naturali et proprio, ne secus definitiones aliæ sic eludi possent. Etsi proinde DURANDI sententia non adversetur adeo fidei; ideo tamen aspernanda videtur, quod non satis apposita sit communi Ecclesiæ loquendi modo. 2º. Relatio rationis resultat ex sacramento quolibet, sicut et denominatio mere extrinseca; nec tamen sacramentum quodlibet characterem imprimit. 3º. TRIDENT. voluit definire existentiam characteris, quem negabant Novatores: atqui non est verosimile, eos negasse denominationem quamdam extrinsecam, sicque relationem rationis, quæ per se ex deputatione alicujus ad quodvis munus resultat, sicut et baptizatus semper denominationem baptizati retinet; ergo.

Ratio 2ª. part. est, quod hujus relationis nequeat assignari fundamentum, quod in SCOTTI sententia notant omnes; non enim illius fundamentum dici potest anima; vel ejus potentia aliqua, aut facultas, cum alias nemo non haberet characterem; nec ipsa gratia aut dona; quia etiam sine his in illis qui fide accedunt, character imprimitur; nec demum sacramentalis actio; quia hæc transit characterem remanente; relatio autem realis sine fundamento suo proximo remanere non potest. Deinde character produci, imprimi dicitur; at hæc prædicata relationi non conveniunt, quæ positus fundamento et termino resultat.

Ratio 3ª. part. per se ex dictis sequitur; nihil enim superest aliud, servatque insuper proprietatem verborum definiens Ecclesiæ, cui saltem tantum debetur reverentiæ, ut verba ejusdem sumantur naturali usu, quamdiu nihil verè inconveniens sequitur, quæle hic non habetur. Unde character ad categoriam qualitatis pertinet. Num vero sit primæ speciei qualitas, scilicet dispositio, vel habitus; non quidem talis, qui frequentatione actuum facilem reddat potentiam; sed qualitas permanens, ac difficulter mobilis, quæ subjectum convenienter in suo esse disponit, ut pulchritudo? an vero secundæ speciei, scilicet potentia? controvertitur. Primum tuetur SUAREZ cum aliis, alterum alii.

100. *Obj. I. negative.* 1º. Characteris sacramentalis nusquam Scriptura sacra meminit, ut multi ex Catholicis ipsis fatentur recentiores Theologi cum Scholasticis antiquis; ergo male characterem definiit Concilium TRID. 2º. Apud Theólogos veteres pariter ante INNOC. III., altum est de characterem

silentium; nihil de eo refert PETR. LOMBARDUS Magister sententiarum; nihil HUGO VICTOR., etsi de sacramentis ex proposito scripserint.

3°. Quin ex antiquioribus Theologis plures hac in re dogma Protestantium tenuerunt, ut SCOTUS, DURANDUS; GABRIEL BIEL q. 2. a. 1. inquires, se ex Script. et Patribus non posse reperire aliquod characteris fundamentum, sed hunc unice niti auctoritate Ecclesiae. Ac CAJETANUS in q. 63. S. THOM. a. 1. hanc Ecclesiae traditionem non multum antiquam esse asserit, sed ex cap. *Majores* de Bapt. INNOCENTII III. probandam; ergo recte ab hoc summo Pontifice character sacramentalis inventus dicitur.

4°. In ipsomet usque adeo Concilio TRID., teste PALLAVICINO Concilii historico L. 9. c. 5., quidam contendebant, articulum de characterem ut probabiliorum solummodo, ut SERIPANDUS praesertim volebat, non ut certum esse declarandum.

Ad 1um. R. *Tr. Ant. N. Cons.* Ut enim Ecclesia possit definire aliquid, sufficit verbum divinum traditum; ex quo potissimum plura dogmata esse definita constat.

Ad 2um. R. 1°. *N. Ant.* Magister enim sententiarum jam ante INNOC. III. characteris meminit, L. 4. dist. 7. docens, Baptismum, Confirmationem et Ordinem reiterari non posse, quia per quamdam consecrationem conferuntur, quae ratio ex S. AUG. desumpta characterem subinducit; quin dist. 24. expressam characteris mentionem facit, eumque nuncupat *signaculum quoddam sacrum*; cujus vestigia deinde secutus PETR. PICTAVIENSIS Magistri sententiarum discipulus, et in Parisina Cathedra successor, quam annis fere 40. tenuit, de characterem impresso distincte dist. 24. velut de re a Magistro suo hausta certaue, mentionem ingerit.

R. 2°. Etsi etiam non meminissent Scholastici primi, quid inde? Meminerunt enim Patres Scholasticis multo antiquiores.

Ad 3um. R. *N. Ant.* Plerique ex laudatis Theologis non de existentia characteris, sed ejus natura disputant, ac modo, quo probandus esset. Admittendum esse characterem, ait subtilis SCOTUS in 4. dist. 69. q. 9., quem idcirco in relatione reali dicit consistere. DURANDUS in 4. dist. 4. q. 1. ait, profitemdum esse characterem. BIEL eundem asserit; neque hoc vult, characterem non habere fundamentum in Patribus, sed dubitat, an qualitas absoluta sit: ac postquam non esse probasset, infert in 4. dist. 6. q. 2. a. 1. *Sic ergo patet, characterem ad hunc intellectum (quod qualitas absoluta sit) in quo accipitur a recentioribus, non esse ponendum*: atque, praesumptionem esse negare characterem; nimirum quod clara Ecclesiae definitio nondum existeret; secus dixisset, esse haereticum.

CAJETANI assertio falsa est; ex veteri enim illa controversia circa iterationem Baptismi collati ab haereticis assertum suum inferebat, sicut et SPALATENSIS fecerat, characterem tum temporis fuisse incognitum. Sed absone plane ac distorta haec est illatio; illi enim non negabant, characterem per Baptismum imprimi, quando hic verus ac ratus est; sed rebaptizantes negabant, qui proprius eorum error fuit, verum et ratum esse sacramentum Baptismi collatum ab haeretico; unde consequens erat, ut dicerent, nullum a Baptismo invalido characterem imprimi. Deinde constat characterem ex SS. Patribus quorum recitavimus testimonia; et vero unde TRIDENT. Syno-

lus, nisi ex his hoc dogma hausit? Falsa igitur CAJETANI assertio nihil adversariis suffragari potest, ad ita asserendum principio falso decepti.

Ad 4um. R. ita esse: sed quid hinc eruant adversarii, non video; utrum aliquid divinae traditionis sit, non a privati unius, alteriusque Theologi pendet opinione; sed a perpetuo sensu Ecclesiae, in quem inquiritur ante quam proferatur definitio. Sciebat quidem SERIPANDUS, agnosci characterem ab omnibus; sed putabat solum, esse non nisi Doctorum communem sententiam, ac proinde probabiliorum, eo quod non extaret definitio aperta Ecclesiae; at contrarium senserunt Patres omnes reliqui; quorum proinde potius auctoritate utpote majore moveri oporteret adversarios, quam unius privati hominis.

101. *Obj. II.* Ex SS. Patribus. 1°. Primi Ecclesiae Patres per characterem intellexerunt solummodo vel ritum sacramenti externum, vel unctionem internam per gratiam, sicque commode exponi possunt; ergo.

2°. Hoc sensu S. AUG. ipse characterem sumit 1°. serm. ad plebem Caesarens. de Emerito Donatista n. 4. docens characterem exterius agnosci, et probari agnitum: sed si character signum spirituale esset, impressum animae non posset agnosci exterius; ergo per characterem ritum sacramentalem intelligit. 2°. Serm. eod. fidem et invocationem SS. Trinitatis in Baptismo ait characterem esse: *Ego*, inquit n. 2., *quando venio ad fratrem meum, et colligo errantem fratrem meum, attendo fidem in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti: iste est character Imperatoris mei.* 3°. Ibid. si etiam Donatus baptizasset nomine suo, impressisset, inquit, characterem Donati: at talis character procul dubio nihil internum ac spirituale fuisset.

Ad 1um. R. *N. Ant.* Ut enim ex relatis supra Patrum sententiis constat, aperte dicunt, signum, sigillum imprimi indelebiter; inherere etiam apostatis et desertoribus; esse signum spirituale in anima: at haec neque ritu sacramentali externo accipi possunt, utpote qui corpus solum afficit, nec permanens est, sed fluit, et transit; neque de gratia; haec enim non manet in apostatis et desertoribus.

Ad 2um. R. *N. Ant.* *Ad prob. 1^{am}.* R. 1°. Vox *exterius* in AUG. non extat, sed ait solum: *agnoscimus*.

R. 2°. *D. min.* Non posset agnosci in se ipso immediate C. non in sua causa, scilicet Baptismo N.

Ad prob. 2^{am}. ex S. Patre, rursus R. *D.* Invocationem SS. Trinitatis ait esse characterem metonymice, causam sumendo pro effectu C. secus N. Ut legenti contextum patet, S. Doctor solum intendit, omnes baptizatos debere esse baptizatos in nomine SS. Trinitatis, non vero in nomine Pauli, aut Donati, etc. Et haec invocatio SS. Trinitatis est characteris impressi causa.

Ad prob. 3^{am}. R. S. Doctor solum eo loco intendit probare, Baptismum habere vim suam a Christo solo, de quo dicitur: *hic est, qui baptizat*; proinde validum esse Baptismum a quocumque ministro; modo legitime collatum; quod hypothesi ab impossibili probat: si Donatus proprium baptismum suum conferret, suum esset characterem impressurus; verum hypothesin hanc ipsam S. AUG. neque probat, neque admittit.

102. *Obj. III.* Ex RATIONE. 1°. Juxta nos sacramenta quaedam caracte-

rem imprimunt quia iterari non possunt; et ideo non possunt iterari, quia imprimunt characterem; sed hoc est circulum committere vitiosum; ergo.

2°. Character est prorsus inutilis; ergo. *Prob. Ant.* Asseritur enim, quod sit nota quædam distinctiva; sed hoc sine ullo effectu; non enim serviet Deo ad discernendum hominem ab homine, quia Deus sine tali nota distinctiva omnia in se ipsis videt. Non Beatis; hi enim omnia vident in Verbo. Non demum hominibus, qui signa ejusmodi interna ac spiritualia videre non possunt. Denique sacramenta antiqua erant signa distinctiva fidelium; nec tamen imprimebant characterem. Item summus Pontificatus discernit S. Pontificem ab omnibus aliis; nec tamen characterem imprimit.

3°. Character partim asseritur ideo, quod sit nota quædam fixa ac permanens, per quam homo stabiliter consecratur Deo; sed hæc ratio inanis est. *Prob. min.* Quia sic per omnia sacramenta deberet imprimi character, eo quod per omnia homo deputatur ad cultum Dei, sicque suo modo consecratur Deo.

4°. Baptismus, Confirmatio et Ordo dicuntur imprimere characterem, quia iterari non possunt; at nulla etiam hæc ratio est; nam etiam tonsura prima non iteratur, nec Matrimonium cum eadem persona; neutrum tamen characterem imprimit. Idem est de abbatum benedictione.

5°. Immerito sacramentalis character dicitur indelebilis; ergo. *Prob. Ant.* 1. Gratia enim, caractere longe perfectior, corruptibilis est; ergo multo magis character. 2. Religiosus Dei cultus, ad quem destinatur homo, qui characterem baptismalem accipit, cessat in inferno; ergo saltem non remanet character in damnatis; ideo enim et in iisdem habitus fidei et spei depereunt. 3. In coelo etiam non manet potestas illa spiritualis ad conficienda et ministranda illa sacramenta, quam denotat character Ordinis; ergo nec character manet.

Ad 1um. R. N. M. Ratio enim a priori, cur quædam sacramenta iterari non possint, immediata et proxima est character: ratio autem a priori, cur detur character, voluntas Christi est, per illum nos ad speciale munus perpetuo destinantis, quam voluntatem nobis insinuat Ecclesiæ traditio perpetua. Solemus quidem deinde etiam characterem a posteriori probare inde, quia sacramenta quædam iterari non possunt; sed citra vitium circuli, quia hæc probatio est ex diverso causarum genere, quo modo sæpe alias causa per effectum, hincque per causam probatur.

Ad 2um. R. N. Ant. Ad prob. R. 1°. Ratio hæc partialis est; interim tamen admittitur et *N. min.* Etsi enim Deo, et forte Beatis ad hoc non necessarius sit; cognoscitur tamen ab illis, sicque pro signo distinctivo servit, quod iis, qui salvantur ad gloriam, damnatis ad ignominiam cedit.

Quoad addita, disparitas est 1°. Quoad sacramenta antiqua, quia character tantum designat aptitudinem subjecti ad participanda, vel communicanda bona spiritualia; nulla vero talia bona conferebantur per sacramenta antiquæ Legis; hinc etsi circumcisio esset janua ad sacramenta et bona alia Legis veteris, ut est Baptismus in nova Lege; quia tamen solum inducebat ad legalia bona, quæ recipiebantur in corpore, Baptismus e contra inducat ad recipienda interna bona et spiritualia; Judæis sufficiebat character carnalis impressus in corpore, Christianis e contra conveniebat spirituales in anima characterem imprimi. Deinde aliunde constat, sacramenta nostra et longe excellentiora esse antiquis et magis efficacia.

2°. Quoad summum Pontificatum; quia hic per se sacramentum non est; ergo nec characterem debet imprimere.

Ad 3um. R. N. min. Ad prob. N. rationem cum D. THOMA 3. p. q. 63. a. 6.; sed per ea tantum sacramenta imprimitur character, per quæ homo deputatur, vel potestatem accipit *ad agendum aliquid, vel recipiendum, quod pertinet ad cultum Dei*: atqui tria duntaxat hujusmodi sacramenta sunt; sic per Baptismus potestatem passivam, vel idoneitatem accipit recipiendi sacramenta cætera; per Ordinem, activam ea aliis ministrandi; per Confirmationem, potentiam fidei hostibus resistendi. Ad nihil vero ejusmodi deputatur homo in sacramentis aliis.

Ad 4um. R. N. min. Tonsura prima nec sacramentum est, nec repugnat, eam absolute iterari; quin olim illam iteratam fuisse in cujusvis susceptione ordinis MORINUS refert part. 3. Sac. Ordinat. Exercit. 15. Quod igitur nunc non iteretur, sola facit consuetudo Ecclesiæ. Matrimonium absolute sublato priori vinculo cum personis diversis iterari potest, quod satis est, ut characterem non imprimat. Benedictio abbatum ad sacramenta non pertinet, ejusque tota solemnitas, ac initerabilitas præcise habetur ab institutione Ecclesiæ, in cujus potestate non est, tribuere ritui alicui a se inducto vim imprimendi in anima tale spirituale signum indelebile.

Ad 5um. R. N. Ant. Ad prob. 1^{am}. Disparitas est, quod gratia, etsi caractere nobilior, habeat sui contrarium, scilicet peccatum ipsam demeritorie destruens; sicut ergo liberum homini peccatum est; ita ei libera est conservatio gratiæ. At character nullum sui contrarium et destructivum habet; sed postquam essentialia sacramenti sunt posita, imprimitur inimpedibiliter, nullo postmodum peccato expellendus.

Ad prob. 2^{am}. R. N. Cons. Sufficiens enim ratio permanendi in damnatis, est, quod his ad confusionem sit. Aliud est de habitibus illis, quia hi ad justificationis gratiam, hujusque augmentum a Deo ordinati sunt, suntque actuum supernaturalium principia, quorum damnati incapaces sunt; nihil tale characteri ex se non operativo convenit.

Ad prob. 3^{am}. R. N. pariter Cons. Quia in Beatis saltem ornamento est; sicut, inquit Doctor Angel. hic q. 63. a. 5. ad 3., militaris character remanet in militibus post adeptam victoriam, et in his, qui vicerunt, ad gloriam; in his, qui victi sunt, ad pœnam.